

HORVÁTH ZOLTÁN

A szombathelyi közművelődési rendszer átalakulása 2020 után: társadalmi, közösségi és gazdasági hatás

Bevezetés

A közművelődési rendszer 2017 után gyökeresen átalakult. Ekkor módosult a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény¹, majd egy évvel később az ehhez tartozó végrehajtási rendelet (20/2018. EMMI-rendelet)² is arra ösztönözte a közművelődés intézményrendszerét, hogy új alapokra helyezze a működését. A 2020-ban jelentkező COVID-19 válság hatására a teljes kulturális szektort olyan kihívás érte, amellyel korábban sosem kellett szembesülnie (intézmények bezárása, közösségi alkalmak, találkozások időszakos betiltása, új módszerek kidolgozása, online jelenlét erősödése). A 2022-ben kitört orosz–ukrán háború, majd az azt követő rezsi- és gazdasági válság további válságmenedzsment-megoldások felé terelték a szakmát.

Esettanulmányomban a szombathelyi AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. szervezeti átalakulásán és új, innovatív szakmai irányváltásán keresztül kívánom bemutatni egy vidéki közművelődési intézmény lehetséges kitörési lehetőségeit. Néhány példán keresztül

bemutatom, hogy a szervezet az elmúlt években milyen lépéseket tett, és milyen kezdeményezésekben vett részt a város-, valamint a helyi társadalom- és gazdaságfejlesztés, illetve a közösségépítés érdekében. Az esettanulmányban a dolgozat írója, mint az AGORA ügyvezetője, saját tapasztalatait rögzítette.

A szombathelyi AGORA feladat- és tevékenységi köre

Az AGORA Savaria Kulturális és Médiaközpont Nonprofit Kft. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának százszázalékos tulajdonában álló cége, amely a térség meghatározó közművelődési szervezete.

A város közművelődési szervezeteit 2007-ben vonták össze, ekkor jött létre az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ. Az elmúlt időszak dinamikus változásai miatt a költségvetési szervet a tulajdonos 2022. január 1-jétől nonprofit kft.-vé alakította át, egyúttal az AGORA-t összevonta a 2009 óta működő Szombathelyi Médiaközpont Nonprofit Kft.-vel. Így jött létre a város egyik legjelentősebb kulturális szervezete, amely egyszerre felelős a település közművelődési feladataiért, működtet mozi, gyermekuduló, turisztikai attrakciót, üzemelteti a városi televíziót, a városi hetilapot, valamint felel Szombathely településmarketingjéért is. 2022. július 1-jén újabb cég olvadt be a kulturális szervezetbe, a Szombathelyi Kép-

- 1 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről. Interneten elérhető a Net Jogtár honlapon: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700140tv> (Megtekintve: 2024. január 14.)
- 2 20/2018. (VII. 9.) EMMI-rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről. Interneten elérhető a Net Jogtár honlapon: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1800020>. EMM (Megtekintve: 2024. január 14.)

zési Központ Nonprofit Kft., amellyel az AGORA portfóliója felnőttképzési és munkaerőpiaci tanácsadással is bővült.

A 14 hazai agóra típusú kulturális színtér egyikeként működő többfunkciós közművelődési intézmény valamennyi, a kulturális törvényben meghatározott alapfeladatot ellátja szolgáltatási területén. Az agóra típusú intézményektől elvárt komplex szolgáltatások köre 2015 óta folyamatosan elérhető Szombathely kulturális központjában.³

A szombathelyi AGORA elsősorban megyei hatósugarú szervezet, azonban számos tevékenysége, szolgáltatása a megyehatárokon túl élők is kulturális színtereibe vonzza. A közművelődési-közösségi művelődési tevékenység erős bástyája a szervezetnek – a szórakoztató, kikapcsolódást nyújtó rendezvényeken, fesztivál jellegű programokon túl számos közösségi eseménnyel várja az érdeklődőket. A klasszikus közösségi programok mellett szakörök, ismeretterjesztő előadások, kiállítások és könyvbemutatók sora kínál színvonalas kikapcsolódást, művelődési alkalmat és egyszersmind a közösséghez tartozás élményét.

Az AGORA Savaria Kulturális és Média-központ Nonprofit Kft. az 1997. évi CXL. törvényben meghatározott többfunkciós közművelődési intézményként a kulturális központok számára előírt közművelődési szolgáltatások mellett lineáris médiaszolgáltatási (Szombathelyi Televízió) és sajtótermék-kiadási (Savaria Fórum) feladatokat is ellát, valamint nevében is viseli a kulturális központ megjelölést.

A kulturális törvény által meghatározott alapszolgáltatásokat az AGORA Savaria

Nonprofit Kft. az alábbi módon biztosítja közönségének:

a) Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása.

Az AGORA tereiben számos művelődő közösség (pl. Sugár/Érintők – fogyatékkal élők színháza), szakkör (például agyagozó, quilling, repülőmodellező, tűzzománc, foltvarrók baráti köre, slam poetry kör) talál(t) otthonra, illetve találkozási helyre, s találkoznak rendszeresen a kulturális színtér falai között.

b) Közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése.

A szervezet számos olyan közösségi esemény és megmozdulás ötletgazdája és lebonyolítója, melyek lehetővé teszik a szolgáltatási területén élők részvételét az eseményekben, akciókban. Gyakran kínál lehetőséget arra, hogy ismeretterjesztő programjaihoz, társadalmi megmozdulásaihoz a helyi, térségben élő lakosok is csatlakozhassanak, maguk is tehessenek a közösség gyarapodásáért (pl. Magyar Költészet Napja performance-ok, akciók, rajz- és alkotói pályázatok, jótékonyági események).

c) Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása.

Ismeretterjesztő előadások, készségfejlesztő programok, kompetenciafejlesztő foglalkozások gyerekeknek, felnőtteknek és az idős korosztálynak egyaránt szerepelnek az AGORA helyszíneinek kínálatában. A megcélzott korosztályok palettája széles, a kínált programok folyamatos fejlődési-tanulási lehetőséget biztosítanak az arra nyitottaknak (pl. kézműves- és főzős workshop, ismeretterjesztő úti be-

3 Morvai Szabolcs – Pónyi László: A közművelődés és az agórák szerepvállalása a kreatív városokban. = Kulturális Szemle. 15. évf. 3. sz. 89–102.

számológ, digitális kompetenciafejlesztés).

- d) A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása.

Gálaműsorok, kiállítások, hagyományőrző programok keretében ismerkedhetnek meg kicsik és nagyok az AGORA-ban a hagyományos közösségi kultúra értékeivel. Táncházt, népzenei előadás, népi hímző, bútorfestő, nemezelő, mézeskalács-készítő és gyöngyfüző szakkör, Magyar Költészet Napja, Magyar Népmese Napja – mind-mind olyan esemény, amely a hagyományos kulturális értékekre hívja fel a látogatók figyelmét.

- e) Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása.

A szakkörök jelentős része az amatőr alkotóművészeti tevékenységet támogatja, emellett pedig számos workshop kínál lehetőséget az alkotás fortélyainak megismerésére, valamint a készségek fejlesztésére. Az amatőr előadó-művészeti tevékenységek közül kiemelkedik a sugár/érintők – fogyatékkal élők – színházi közösségének támogatása. Ugyanezen területen fontos esemény a Tánc Világnapja egész napos műsora, mely során a város valamennyi tánc egyesülete, táncos közössége bemutatkozik. A Gyermek Művészeti Fesztiválok keretében pedig amatőr diákelőadóknak is teret adunk a bemutatkozásra és a megmérettetésre előadóművészeti és képzőművészeti kategóriákban.

- f) A tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása.

A fent felsorolt amatőr alkotó- és előadó-művészeti körök, tevékenységek támogatása az AGORA tevékenységében kiemelt fontosságú. A szervezet által üzemeltetett helyszínek, kulturális

színterek mind tereikben és eszközparkjukban, mind szolgáltatásaikban alkalmasak ezen tevékenységek feltételeinek biztosításához, a szakmai munka során pedig kiemelt figyelem esik ezek támogatására a programok szervezése során.

- g) A kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

Az AGORA állásbörzék, workshopok, konferenciák és vásárok helyszíne, falai között gyakran megfordulnak a város kiemelt foglalkoztatói éppúgy, mint a Kereskedelmi és Iparkamara tagszervezetei, vállalkozásai. Start up verseny és innovációs konferencia éppúgy zajlott az AGORA – Művelődési és Sportház (MSH) falai között, mint közösségi vásár. Nagyrendezvényeinken a helyi vállalkozók megjelenése támogatott, mely számos együttműködést eredményez.

A funkciók nagy része a cég központjában, az AGORA – Művelődési és Sportházban valósul meg. Az AGORA–MSH Szombathely legnagyobb befogadóképességű kulturális színtere, mely 1963-ban nyitotta meg kapuit. A fennállásának 60. évfordulóját 2023-ban egy nagyszabású gálán ünnepeltük meg, amelyen az egykor és jelenleg a házhoz kötődő művészeti csoportok léptek fel. Az eseményen a szervezet átvehette a Vas Vármegyei Közgyűlés elnökének és Szombathely Megyei Jogú Város polgármesterének emléklapját. A kulturális egység központi tértként, „agoraként” a város és a térség lakói számára biztosítja a közösségi művelődési lehetőségeket, ellátja a közművelődési alapfeladatokat. Adottságai és szakmai, szervezői háttere különböző típusú kulturális rendezvények megtartására teszi alkalmassá. Az intézmény fő tevékenységi köre a nagyrendezvények szervezése, a gyermek, ifjúsági és felnőtt lakosság széles

körü kulturális ellátása (koncert, művészeti bemutató, kiállítás, előadás-sorozat, táborok), művelődő közösségek fejlesztése. A kulturális kínálat mindig is széles skálán mozgott kamaraszínházi előadástól, irodalmi és filmművészeti programjainkon túl a zenei és táncprodukciókig. Az AGORA – Művelődési és Sportház többször volt nemzetközi és országos jelentőségű rendezvények helyszíne, 1966 óta itt zajlik például a Savaria Nemzetközi Táncverseny, amely Magyarország legkiemelkedőbb versenytáncos rendezvénye. Számos koncertnek, színházi eseménynek, sportversenynek, bálnak és gálaműsornak, iskolai, egyetemi, ünnepi rendezvénynek, városi nagyrendezvénynek ad otthont, de galériáján rendszeresen kiállítások is láthatók. A nagyrendezvények mellett családi programok, csoportos kézműves foglalkozások is zajlanak az épületben, amely állandó helyszíne képzéseknek, tanfolyamoknak is. A szervezet családbarát szemléletét tükrözi, hogy 2023-ban elnyerte a Családbarát Szolgáltatóhely címet.

2015 októberében átadták a nyertes TIOP-1.2.1/A-12-1 pályázatból megújult multifunkcionális közösségi közművelődési központot, mely új adottságaiból adódóan egy helyen, egy időben képes biztosítani a felnőtt célcsoportnak szóló szórakoztató és élményt adó közművelődési alkalmakat, valamint a gyermek és ifjúsági szabadidős és közösségfejlesztő rendezvényeket. A pályázati fenntartásnak megfelelően az intézmény szakmai feladatai jelentősen kibővültek területi közművelődési tanácsadó szolgáltatással. Az új multifunkcionális központ városi feladatain túl járási szinten (40 település) képes valamennyi korosztálynak közművelődési kínálatot nyújtani.

Az épület irodaházában kapott helyet 2021-ben a Szombathelyi Televízió stúdiója és szerkesztősége, illetve az önkormányzat

ingyenes városi hetilapja, a Savaria Fórum szerkesztősége is, amelyek a közművelődési rendszerbe integrálva, külön szakmai egységként működnek. A televízió napi gyártású híradó mellett heti magazinműsorokat is sugároz, amelyek elérhetők a Facebookon, a YouTube-on és a televízió honlapján is. A városi hetilap egy nyári és egy decemberi leállás mellett hetente 24 oldalon jelenik meg. A korábbi Médiaközponttal való integráció számos előnnyel járt. A pénzügyi racionalizálás mellett elmondható, hogy a kulturális tevékenységek a médiumoknak folyamatos, házon belül elérhető tartalmat biztosítanak (hiszen hetente több alkalommal is van olyan jellegű esemény, amelyről lehet tudósítani), a közművelődés számára pedig korábban nem elérhető kommunikációs platformokat nyitott meg az integráció, így a városi hetilapban minden héten egy oldalon, saját fejléccel az AGORA-hoz kapcsolódó hírek, információk, tartalmak kapnak helyet, de negyedoldalas ingyenes hirdetésekkel is népszerűsíthetjük a kulturális tevékenységünket, a televízió híradójában és magazinműsoraiban pedig megnövekedett a rólunk szóló tudósítások száma. Kézzelfogható előny továbbá, hogy három podcastsorozat is indult a meglévő technológiát kihasználva, amelyekkel a hagyományosnak mondható csatornákon kívül a podcastplatformokra is sikerült felkerülnie a szervezetnek.

Az 1973-ban átadott AGORA – Savaria Filmszínház 2007 óta AGORA-telephelyként működik. A mozi díszbemutatók, közönségtalálkozók rendszeres helyszíne. Az intézmény szakmai koncepciójában prioritást élvez a mozi multikulturális közösségi térként való működtetése, így a filmvetítések mellett számos program zajlik. A mozi működésének 50. évfordulójáról 2023-ban kétnapos ünnepséggel emlékeztünk meg.

Szombathely egyik emblematikus épülete a Víztorony, amely 1926-ban épült a Brenner parkban. A város nagyberuházásainak részeként megvalósult az épület rehabilitációja, üzemeltetése 2020-tól az AGORA feladata csakúgy, mint az épület körül található KRESZ Park. A Víztoronyban európai színvonalú interaktív kiállítás kapott helyet, de emellett a közösségi tér előadások, filmvetítések, céges találkozók, kis létszámú konferenciák lebonyolítására is alkalmas.

Az AGORA a kezelője a Felsőcsatári Gyermeküdülőnek, amely elsősorban gyermekcsoportok, iskolai osztályok, ifjúsági csoportok, baráti társaságok visszatérő, kedvelt táborhelye. A gyermeküdülő épülete védett és biztonságos helyen, lakott területektől távol, természetközben található.

Az AGORA stratégiájában kiemelt szerepet kap a nagyrendezvények minőségének fejlesztése, a művészeti nevelés segítése, a nem formális, készségfejlesztő, ismeretterjesztő és az alapkompenciák megszerzését elősegítő előadások, programok szervezése és lebonyolítása, a gyermek és ifjúsági közművelődési terület erősítése. Alapvetően továbbá a megyei feltörekvő fiatal felnőtt művészek bemutatása és felkarolása. A programok tervezésekor az alábbi szempontok érvényesülnek: szakmai kritériumok, közönségvonzó hatás, műfaji sokszínűség, helyi és megyei értékeink megismerése és a társművészetekkel való kapcsolódás. A megfelelő minőségű színpadtechnika és közönségkapcsolati terek biztosítása a minőségi szolgáltatás alapjait teremti meg. Az intézmény jól prosperáló partneri hálózatot működtet társintézményekkel, oktatási-nevelési intézményekkel, szakmai és civil szervezetekkel.

Az AGORA mindennapi működésében a minőség mellett a fenntarthatóságnak is fontos szerepe van azért, hogy Szombathely szellemi, kulturális és épített örökségét a jövő generációja számára is megőrizze. Ebből a célból három, az AGORA körébe tartozó kulturális értéket terjesztett fel a cég a Szombathelyi Értéktárba, melyet a Szombathelyi Értéktár Bizottság érdemesnek tartott és jóváhagyott 2023 áprilisában. Ezek a következők: AGORA – Savaria Filmszínház és Szombathely mozikulturnája (kulturális örökség, valamint épített környezet kategóriában); Víztorony és környezete (turizmus, valamint épített környezet kategóriában); Savaria Nemzetközi Táncverseny (kulturális örökség, valamint sport kategóriában).

A szervezet kiemelten fókuszál közönségei, közönsége és egyéb partnerei mellett a munkatársakra. 2023-ban elnyerte a Családbarát munkahely tanúsítványt is, ugyanebben az évben az Év Felelős Foglalkoztatója pályázaton elismerő oklevélben részesült, majd 2024-ben a legmagasabb, arany fokozatú Felelős Foglalkoztató tanúsítványt kapott. A pénzügyi stabilitást a Dun & Bradstreet International által kiállított AAA Highest Creditworthiness tanúsítvány igazolja, amely szerint a cégünkkel történő üzleti kapcsolat pénzügyi kockázata rendkívül alacsony.

Az AGORA az elmúlt időszakban tudatosan készült a minőség, illetve kiválóság modell működtetésére, amely a napi működésben a folyamatokat, a visszajelzéseket és az azokon alapuló megújulást helyezi a fókuszba. 2023 májusában a szervezet belépett a Szövetség a Kiválóságért Egyesületbe, amely az EFQM (European Foundation for Quality Management)-modell nemzeti képviselőjét látja el. 2023-as pályázatán több közművelődési tevékenységét elismerve Minősített Közművelődési

Intézmény Címet adományozott számára a Kulturális és Innovációs Minisztérium. 2024-ben kulturális Látópont címet is elnyert egyedi, innovatív közművelődési tevékenységeinek köszönhetően.

Átalakuló szervezet

Az AGORA vezetésére 2020-ban írt ki pályázatot a szombathelyi önkormányzat. A jelenlegi vezető öt évre nyerte el a tisztséget, azonban a nonprofit kft.-vé alakuláskor új pályázatot kellett kiírni, amelyet 2021 év végén bíráltak el. Ismét a jelenlegi ügyvezető nyerte el a vezetői tisztséget. Az új pályázat során már sor került a korábbi pályázatban leírtak aktualizálására, újragondolására. A jelenlegi szervezet 2022. január 1-jén jött létre, akkor kerültek át a közművelődési feladatok a nonprofit kft.-hez.

A cég jelenlegi vezetői köre 2020-ban állt fel. Minimális hatáskörmozgással a 2020-as vezetői felállással működik a szervezet, amely jelentős stabilitást jelentett az átalakulások idejében. Az új szervezeti forma és struktúra felépítésében és megszilárdításában ez biztos pontot jelentett és garantálta a változások eredményes megvalósítását

Az AGORA a 2022-es átalakulás után divizionális struktúrában működik.

A Közművelődési Igazgatósághoz tartozik a központunk (AGORA– Művelődési és Sportház) közművelődési szakmai egysége, a filmszínházi szakmai egység, a Víztorony szakmai egysége, valamint a 2022. július 1-jén beolvadt, korábban önálló Szombathelyi Képzőközpontból létrejött Wagner András Humánszolgáltatási és Felnőttképzési Szakmai egység, amelyet Szombathely egykori, elhunyt polgármesteréről neveztek el,

aki az első vezetője volt a Képzőközpont elődjének.

A Kommunikációs Igazgatósághoz tartozik a Szombathelyi Televízió szerkesztősége, valamint az Intézményi Marketing Szakmai Egység, amely a szervezet külső-belső kommunikációjáért, marketingtevékenységéért felel, valamint ide tartoznak a hirdetésszervezők is.

A Gazdasági és Üzemeltetési Igazgatóság felelős a pénzügyi és gazdasági szakmai egység, valamint a műszaki és üzemeltetési szakmai egység irányításáért. Az előbbihez tartoznak a pénzügyi, gazdálkodási, ügyviteli, titkársági, jegyirodai, valamint a pályázati feladatok, az utóbbihoz a kulturális tevékenységünket kiszolgáló technikai stáb, a karbantartási, beszerzési, logisztikai feladatok, valamint az üzemeltetéshez kapcsolódó egyéb feladatok (pl. takarítás).

Az AGORA 2020-ban tudatos építkezésbe kezdett, felismerve azt, hogy az addig tartott időszakban az intézmény mozgástere, lehetőségei fokozatosan szűkültek. Az intézmény 2007-es megalakulásakor több közművelődési, kulturális (addig önálló szervezetet) fogott össze. Az első intézményvezetés fő feladata az AGORA-brand és -szervezet megszilárdítása volt. Ez sikeresnek mondható, hiszen 17 éve őrzik az akkor elkezdett szervezeti kultúra magját, viszont folyamatos pozícióvesztés következett be az évek során: előbb a turisztikai szakág szakadt ki az intézményből (és lett önálló cég), majd az addigi központot (Művészetek Háza), amely részben közösségi térként és jegyirodaként is működött, adta el a tulajdonos önkormányzat, végül az addig önálló épületben működött Gyermekek Háza is megszűnt. A szervezet központi funkciói és a gyermek szakág a jelenlegi központba költözött be, amelyet az „agóra” pályázatból sikerült felújítani és korszerűsíteni.

2020-ban tehát egy tudatos kinövési stratégiát tettünk magunkévá, amely újfajta szemléletmódban elindította a bürokratikuss intézményi struktúrából a nonprofit kft.-vé való átrendeződést, másrészt a legszűkebben vett kötelezettségeinken túli feladatok felé is nyitott, így nyerte el az AGORA a közösségi, kulturális és turisztikai térként is funkcionáló Víztorony működtetésének lehetőségét, és így került sor a Médiaközponttal, valamint a Képzőközponttal való egyesülésre is. Szintén ebbe az irányba mutatott, hogy más szervezetekkel is szakmai együttműködési megállapodásokat kötöttek közösségi terek együttes működtetésére, így a város legnagyobb lakótelepén a Derkovits klubhelyiségre, valamint a KISZ-lakótelepen a Jászai klub működtetésére. Ezeket a közösségi tereket, illetve az üzemeltető szervezeteket több módon is segítik (szakmai mentorálás, tanácsadás, közös programszervezés, rendezvénytechnika biztosítása, eszközök biztosítása). A Jászai közösségi klub stratégiaileg különösen fontos volt az AGORA számára, hiszen ez a korábbi Gyermekek Háza épület, amelyet a szervezet elvesztett. Az együttműködési megállapodásnak köszönhetően a közösségi tereket szabályozott módon, előzetes egyeztetés után ingyenesen használhatják, ami a nyári táborok megszervezéséhez kulcsfontosságú volt, hiszen évekig nem rendelkeztek olyan helyiséggel, amely zárt udvarral, gyermekbarát környezettel rendelkezett volna.

A szervezeti bővüléskor elkezdtek használni az új kulturális centrum kifejezést, hiszen valóban egy új, erős kulturális központ jött létre, kibővült funkciókkal és a több mint félszáz munkavállalóval. A cég ezzel a háttérrel Szombathely és a régió valóban megkerülhetetlen kulturális centrumává vált. 2023-ban, némileg ismét új szemléletmóddal, a város humánszolgálta-

tási központjaként is pozicionálja magát, amely a sokrétű közművelődési alapszolgáltatási és azt kiegészítő egyéb tevékenységeiből is adódik.

A közművelődés szerepe a helyi fejlesztésben

Az AGORA munkatársai folyamatosan figyelemmel követik a hazai és a térségi gazdasági helyzetet, mely nyomot hagy a kulturális költségek mértékén is. A cég emellett kimutatást vezet a bérleti díjbevételekről, a beérkező eseti és rendszeres bérleti díjakról. A cég bevételeiben megmutatkoznak az aktuális gazdasági trendek – egyrészt a külső partnerek érdeklődésének és fizetőképes keresletének, másrészt pedig a kulturális programokra látogatók vásárlóerejének alakulásában. A saját szervezésű bevétel rendezvényeit a külső partnerek tervezett rendezvényeinek kínálatához igazítja, nem teremt magának konkurenciát. A belépőjegyek árának megállapítása során figyelembe veszi más rendezvényszervezők jegyárainak és jegyfogyásának adatait. A szakmai munka tervezése során figyelembe veszi az adott évre vonatkozó költségvetési kereteket, az előző évi eredményekhez és tapasztalatokhoz igazítja az aktuális év költség- és bevételi terveit. A szociokulturális adottságokat figyelembe véve alacsony küszöbű – ingyenes vagy alacsony költségű – programokat éppúgy megvalósít a cég, mint a magasabb jövedelmi szintű látogatókat kiszolgáló eseményeket. A kevésbé tehető látogatók számára is elérhető közösségi jellegű programok visszatérő elemei az éves programtervnek, szolgáltatási tervnek.

A szervezet működését befolyásoló információkat folyamatosan elemzik, sőt lehetőség szerint aktív alakítókként is fellép-

nek. Az ügyvezető rendszeresen részt vesz Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének ülésein, valamint a Kulturális, Oktatási és Civil Bizottság, a Gazdasági és Jogi Bizottság, esetenként a Városstratégiai Bizottság, továbbá a Költségvetési Bizottság ülésein is. Az ülések előterjesztéseit rendszeresen nyomon követi, melyek között helyi rendeletek, városi fejlesztési tervek, stratégiák, koncepciók, illetve a várossal kapcsolatos beszámolók (testvérvárosi kapcsolatok, bűnmegelőzés, egészségügyi beszámolók stb.) is fellelhetők. A társaság ügyvezetője tagja a Szombathelyi Értéktár Bizottságnak kulturális örökség szakterületen, így folyamatosan nyomon követi a helyi értékek alakulását, amely a kulturális alapú gazdaságfejlesztésre irányuló tevékenységükhöz nyújt többletinformációkat. A társaság tagja a Pannon Gazdasági Háló Egyesületnek (PBN), amely a közművelődést a gazdasági szereplőkkel, valamint a kutatásfejlesztéssel köti össze, így erről az oldalról is rendelkeznek aktuális információkkal, továbbá más olyan szövetségektől, szervezetektől, fórumoktól is, amelynek tagja az AGORA: Agóra Országos Szakmai Műhely, Kulturális Központok Országos Szövetsége, Helyi Televíziók Egyesülete, Mosisok Országos Szövetsége, Art Mozi Egyesület, Szombathelyi Kábítószér Egylet, Szombathelyi Helyi Akciócsoport (HACS). Ezen műhelyekben, platformokon aktívan részt vesznek az AGORA munkatársai, az itt szerzett információkat beépítik működésükbe. A Szombathelyi KEF-en az ifjúságsegítéssel, bűnmegelőzéssel, kábítószérhasználattal kapcsolatos információkat is felhasználva évek óta szerveznek ifjúsági programokat, valamint televíziós műsorokat.

Aktív a kapcsolat az Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központtal is. Együttműködésük van az ELTE

Pedagógiai és Pszichológiai Kar (PPK) Sporttudományi Intézettel. Az ELTE PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézet – Szombathely képzéseiben a társaság ügyvezetője, kommunikációs igazgatója és közművelődési igazgatója is óraadó oktató, de az elmúlt években az ELTE Társadalomtudományi Kar Savaria Gazdálkodástudományi Tanszékével és Üzleti Kommunikáció és Marketing Tanszékével is szoros együttműködés alakult ki. A helyi egyetemmel való aktív kapcsolattartás révén folyamatosan friss elméleti és gyakorlati információkat nyer a cég, az egyetem programjain pedig megszólalóként vannak jelen a munkatársak.

Szombathely tízéves város- és gazdaságfejlesztési stratégiájának, a Szombathely 2030-nak megalkotásáért felelős munkacsoportjába meghívást kapott az AGORA vezetője is, ami szintén a cselekvő magatartást bizonyítja. A projektcsoportban városvezetők, egyetemi vezetők, kutatók, városfejlesztési szakemberek vettek részt, így friss gazdasági és társadalmi információkat kaphattak, de általuk érvényesülni tudtak közösségi, közművelődési, kulturális szempontok is a programban, valamint egy tudományos élményközpont (*science-center*) terve is bekerült, amelyet az AGORA működtetne. Nemcsak a program megalkotásában vettek részt, hanem annak társadalmasításáért is az AGORA volt a felelős: hat városrészi fórumot rendeztek meg a program bemutatására. Azóta a várossal és a Pannon Gazdasági Háló Egyesülettel közösen szervez városfejlesztési szakmai konferenciákat, melyeknek helyszínt is biztosít.

Az AGORA Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiájának és Koncepciójának elkészítésében is közreműködött 2021 és 2022 között. A stratégiát egy, a városi közgyűlés által felállított projekteso-

port készítette el. Az önkéntes stratégiában szintén sok társadalmi és gazdasági információt dolgoztak fel. Az önkéntes stratégia jelenleg is érvényes és elérhető a város honlapján.

2021-ben és 2022-ben a CreaStart 4.0 című projekt keretében fórumorozat rendeztek a város életét és jövőjét is meghatározó különböző témákban. A fórumok keretében, melyekre mint résztvevő az AGORA is meghívást kapott, a városban működő szakmai szervezetek és aktív magánszemélyek bevonásával szakmai vitát és egyeztetést folytatott a jövőbeni lehetséges fejlesztések és együttműködések generálása érdekében az alábbi témakörökben:

- Kultúra, művészetek, film és média a kreativitás jegyében.
- Turizmus, vendégfogadás, gasztronómia, szállás.
- Sport, szabadidő.
- Városarculat, smart megoldások, városmarketing.
- Kreatív alapú vállalkozás- és gazdaságfejlesztés Szombathelyen.

A projekt keretében a résztvevők több területen jutottak információkhoz, illetve osztottak meg információkat tevékenységükkel kapcsolatban.

Összefoglalás

2022-ben összevonták Szombathelyen a közművelődési rendszert és a helyi városi médiát, amelyhez pár hónap múlva csatlakozott a felnőttképzési szegmensért felelős Képzőközpont is, így az AGORA egy fajsúlyos kulturális centrummá vált.

Az alaptévékenységek mellett az intézmény működését befolyásoló gazdasági, szociokulturális és más külső tényezők felmérésére és értelmezésére irányuló tevékenység, a sokrétű tájékozódás mellett az aktív, a helyi gazdasági és társadalmi folyamatokat is befolyásoló részvétel jellemzi, amely Szombathely városfejlesztési céljainak kijelölésére és megvalósítására is irányul.